

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 10 listopada 2020 r.

Wojewódzki Sąd Administracyjny w Poznaniu
w składzie następującym:

Przewodniczący
Sędziowie

Sędzia NSA Włodzimierz Zygmunt (spr.)
Sędzia WSA Katarzyna Nikodem
Sędzia WSA Karol Pawlicki

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w dniu 10 listopada 2020 r.

sprawy ze skargi

Prokuratora Rejonowego Poznań-Nowe Miasto

na uchwałę

Rady Gminy Czerwonak

z dnia 20 marca 2014 r.

nr 367/XLIV/2014

w przedmiocie

Statutu Sołectwa Bolechowo-Osiedle

- I. stwierdza nieważność § 9 ust. 2 pkt 1 zaskarżonej uchwały, w części w jakiej wskazuje, że do wyłącznej właściwości Zebrania Wiejskiego należy wybór Sołtysa i Rady Sołectkiej;
- II. w pozostałym zakresie skargę oddala.

Na oryginale właściwe podpisy

Za zgodność z oryginałem

Izabela Kaczmarska
st. sekretarz sądowy

UZASADNIENIE

Rada Gminy Czerwonak działając na podstawie art. 35 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (t.j. Dz. U. z 2013 r. poz. 594 ze zm. – dalej: "u.s.g.") podjęła 20 marca 2014 r. uchwałę nr 367/XLIV/2014 w sprawie Statutu Sołectwa Bolechowo-Osiedle. Wskazana uchwała została opublikowana w Dzienniku Urzędowym Województwa Wielkopolskiego z 2014 r. pod poz. 2264.

Pismem z 20 kwietnia 2020 r. Prokurator Rejonowy Poznań - Nowe Miasto w Poznaniu wniósł skargę na wskazaną powyżej uchwałę żądając stwierdzenia nieważności jej § 9 ust. 2 pkt 1. Zaskarżonej uchwale zarzucił istotne naruszenie prawa, tj. naruszenie art. 36 ust. 1 i 2 u.s.g. polegające na przekroczeniu upoważnienia ustawowego do przekazania uchwałą do wyłącznej właściwości zebrania Wiejskiego wyboru Sołtysa i Rady Sołeckiej oraz ich odwołania (§ 9 ust. 2 pkt 1 zaskarżonej uchwały).

W odpowiedzi na skargę Rada Gminy Czerwonak wniosła o uznanie skargi za zasadną.

Wojewódzki Sąd Administracyjny zważył, co następuje:

Skarga okazała się częściowo zasadna.

Rozstrzygnięcie sporu wymaga dokonania kontroli legalności uchwały Rady Gminy Czerwonak z 20 marca 2014 r., nr 367/XLIV/2014 w sprawie Statutu Sołectwa Bolechowo-Osiedle. W ocenie prokuratora zaskarżona uchwała jest niezgodna z prawem w zakresie w jakim przekazuje ona kwestię wyboru Sołtysa i Rady Sołeckiej oraz kwestię ich odwołania do wyłącznej właściwości Zebrania Wiejskiego. Rada Gminy Czerwonak podziela zarzuty prokuratora.

Sąd podkreśla, że zaskarżona uchwała została podjęta na podstawie art. 35 ust. 1 i 3 u.s.g. Zgodnie z pierwszym z powołanych przepisów, organizację i zakres działania jednostki pomocniczej określa rada gminy odrębnym statutem, po przeprowadzeniu konsultacji z mieszkańcami. Statut jednostki pomocniczej, jak stanowi art. 35 ust. 3 u.s.g., określa w szczególności: nazwę i obszar jednostki pomocniczej (pkt 1); zasady i tryb wyborów organów jednostki pomocniczej (pkt 2); organizację i zadania organów jednostki pomocniczej (pkt 3); zakres zadań przekazywanych jednostce przez gminę oraz sposób ich realizacji (pkt 4); zakres i

formy kontroli oraz nadzoru organów gminy nad działalnością organów jednostki pomocniczej (pkt 5). Przepis art. 35 ust. 1 u.s.g. zawiera upoważnienie ustawowe dla rady gminy, określając jednocześnie materię, jaką pozostawiono szczegółowemu unormowaniu w drodze aktu prawa miejscowego. Rada gminy obowiązana jest przestrzegać zakresu upoważnienia ustawowego udzielonego jej przez ustawę w zakresie tworzenia aktów prawa miejscowego, a w ramach udzielonej jej delegacji w tych działaniach nie może wkraczać w materię uregulowaną ustawą. Uchwała rady gminy musi bowiem respektować unormowania zawarte w aktach wyższego rzędu, a prawo miejscowe może być stanowione w granicach upoważnień zawartych w ustawie (art. 87 ust. 2 i art. 94 Konstytucji RP).

Odnosząc się do zarzutu przekroczenia upoważnienia ustawowego dotyczącego § 9 ust. 2 pkt 1 zaskarżonej uchwały, sąd wskazuje, że zarzut ten okazał się częściowo zasadny. Niezgodny z prawem jest § 9 ust. 2 pkt 1 zaskarżonej uchwały w zakresie przyznający organowi uchwałodawczemu, jakim jest Zebranie Wiejskie, kompetencje wyboru Sołtysa i Rady Sołeckiej. Jak bowiem stanowi art. 36 ust. 1 u.s.g., organem uchwałodawczym w sołectwie jest zebranie wiejskie, a wykonawczym - sołtys. Działalność sołtysa wspomaga rada sołecka. Stosownie do regulacji art. 36 ust. 2 u.s.g., sołtys oraz członkowie rady sołeckiej wybierani są w głosowaniu tajnym, bezpośrednim, spośród nieograniczonej liczby kandydatów, przez stałych mieszkańców sołectwa uprawnionych do głosowania. Z powyższego wynika, że prawo wybierania sołtysa i członków rady sołeckiej przysługuje osobom fizycznym mającym status stałego mieszkańca sołectwa i uprawnionym do głosowania w wyborach powszechnych. Brak jest przepisu, z którego wynikałyby uprawnienia zebrania wiejskiego do dokonywania wyboru sołtysa czy też rady sołeckiej. Nie można zatem przyjąć, że zebranie wiejskie jest uprawnione do wyboru organów sołectwa, skoro prawo to przysługuje wyłącznie stałym mieszkańcom sołectwa uprawnionym do głosowania (art. 36 ust. 2 u.s.g.). Gdyby bowiem ustawodawca chciał, aby wyboru sołtysa i członków rady sołeckiej dokonywało zebranie wiejskie, to stosowny zapis znalazłby się w art. 36 ust. 2 u.s.g., poszerzając uprawnienia organu uchwałodawczego o kompetencje elekcyjne. Ustawa o samorządzie gminnym nie zawiera jednocześnie jakichkolwiek przepisów pozwalających na przyjęcie konstrukcji domniemania właściwości zebrania wiejskiego w sprawach nieuregulowanych ustawą (por. wyroki WSA: w Opolu z 15 września 2009 r., II SA/Op 225/09 i z 18 stycznia 2007 r., II SA/Op 592/06; w

